

Notat fra møde med eksterne eksperter om evaluering af Bacheloruddannelsen i Interkulturel Pædagogik og dansk som andetsprog ved SDU

Dato:	2. december 2019 kl. 10.00-14.00
Lokale:	Mødelokale Romeo
Deltagere:	
<u>Ekspert:</u>	Trine Øland, Sektion for Pædagogik, KU Einar Gylling Dørup, UC Syd Sharmila Maria Holmstrøm Juhlin, Københavns Professionshøjskole
<u>Studerende:</u>	Lea Myhre Andersen
<u>Videnskabeligt personale, SDU:</u>	Gro Hellesdatter Jacobsen, Laila Kjærbæk, Peter Hobel
Mødeleder:	Lars Grassmé Binderup, prodekan for undervisning, Humaniora
Referent:	Dorte Cohrt Nebel

Velkomst ved Prodekanen

Prodekan Lars Grassmé Binderup bød velkommen, og panelet præsenterede sig. Prodekanen fortalte, at der er to grunde til at holde disse møder med eksterne eksperter. For det første er det lovpligtigt, da det er en del af grundlaget for institutionsakkrediteringen, at der hvert sjette år holdes et møde, hvor der inddrages eksterne eksperter. For det andet er det erfaringsmæssigt nogle gode møder, hvor censor- og aftagerperspektivet giver et frisk pust fra ekstern side. Der ønskes en drøftelse af uddannelsens kvalitet og faglighed og en vurdering af uddannelsens relevans i forhold til arbejdsmarkedet, altså et 360° eftersyn af uddannelsen.

Der vil på baggrund af mødet blive udarbejdet et notat, som vil komme til behandling i studienævnet. Notatet vil ligeledes indgå på statusmødet i forbindelse med næste uddannelsesberetning.

Præsentation/refleksion ved Studieleder

Peter Hobel præsenterede Bacheloruddannelsen i Interkulturel Pædagogik og Dansk som Andetsprog (IKP). IKP er en matrixuddannelsen og uddannelsen er tilknyttet to institutter, Institut for Kulturvidenskaber (IKV) og Institut for Sprog og Kommunikation (ISK). Hobel uddybede følgende fire områder: uddannelsens legitimitet, studieordningen, de studerende og underviserne.

Uddannelsens legitimitet: Der er brug for uddannelsen, fordi der er brug for mellem- og langtuddannede professionelle, der kan takle det vilkår, at Danmark deskriptivt er et multikulturelt samfund.

Studieordningen: Studieordningen indeholder bl.a. en oversigt over delingen af uddannelsen i den pædagogiske del (kultur/pædagogik) og den sproglige del (sprogtilegnelse). Det er i denne sammenhæng væsentligt at nævne, at der er nogle syntesefag – for den pædagogiske del er det "Kultur møder i praksis" og for den sproglige del er det fagene "Forældresamarbejdet om sprogstimulering af børn med dansk som andetsprog" og "Dansk som andetsprog i institutionelle sammenhænge". Disciplinerne har den særlige funk-

tion, at alt det, de studerende har arbejdet med i de foregående discipliner, hér bliver sat i anvendelse i forbindelse med case-arbejde, feltarbejde og ekskursioner. Syntesefagene bliver således mediatorer på uddannelsen. Der udbydes på 3. semester et valgfag, "Interkulturel didaktik", der fokuserer på didaktik i skolen og ikke kun på pædagogik. Derudover kan de studerende også lægge et Projektorienteret forløb på en institution, et praktikophold. Der har tidligere været udbudt flere valgfag, bl.a. om radikaliserings samt forskellige sociologiske fag, men der er desværre ikke volumen i uddannelsen pt til at udbyde flere valgfag. De studerende kan dog vælge fag udbudt af andre studier.

Uddannelsen indeholder dels teoretiske discipliner dels praksisnære discipliner, hvor der indgår feltarbejde og case-arbejde, som de studerende skal anvende løbende op mod syntesefagene og endelig deres bachelorprojekt. De studerende lærer at diagnosticere interkulturelle pædagogiske problemstillinger, undersøge dem teoretisk informeret, lave analyse og opstille handlescenarier.

Humanioramodellen foreskriver, at undervisningen skal indeholde aktiviteter, der er styret af underviser og styret af de studerende, ligesom der skal være aktiviteter, hvor kun de studerende deltager og hvor både underviser og de studerende deltager. Undervisningen er baseret dels på forelæsninger og dels på gruppearbejde. I den del af undervisningen, hvor det kun er de studerende, der arbejder, er der fokus på studiegrupper og feltarbejde, i studiegrupperne forbereder de sig til forelæsningerne ligesom de bearbejder feltarbejdet og producerer cases til undervisningen.

De studerende: I forlængelse af de ting, som Studiemiljøundersøgelsen også peger på, er det i undervisergruppen besluttet, at der på 1. semester er faste/obligatoriske studiegrupper, og at det sikres, at der i de følgende semestre også er studiegrupper. I en del af undervisningen er det en forudsætning, når de studerende skal til eksamen, at de har arbejdet i grupper og produceret cases og på denne måde sikres det, at studiegrupperne fungerer.

Et nyt tiltag, som er indført, er "Fagdag", som vil blive afholdt hvert år. Her vil underviserne præsentere deres forskning for de studerende på samme måde som på konferencer – et oplæg på ca. 20 min med efterfølgende mulighed for spørgsmål fra salen og sluttelig et panel af forskere. Den første fagdag har netop været afholdt, og her var der også være oplæg fra studerende, der præsenterede noget af det, de har arbejdet med i forbindelse med deres bacheloropgave.

Der er fremkommet kritik af, at uddannelsen er for skoleorienteret, og at også andre områder fx pædagogområdet skulle indeholdes i uddannelsen. Der arbejdes med at forbedre dette i forbindelse med rekruttering af undervisere. Studiemiljøundersøgelsen har vist, at der har været episoder med præg af krænkelser, der har dog ikke været konkrete bemærkninger. Der er derfor i undervisergruppen blevet talt om dette, så der kan ageres på eventuelle konkrete hændelser.

I forlængelse af arbejdet med studiegrupper er der meget fokus på feedback og vejledning og uddannelsen er pt tilknyttet to projekter på fakultetsniveau, hvilket dels har givet mulighed, for at nogle undervisere har fået tilført ekstra timer til udvidet feedback på opgaver på 1. semester, dels får nogle undervisere fået tilknyttet faglige skrivevejledere (ældre studerende, de har fået et kort kurset om akademisk skriftlighed). De faglige skrivevejledere har i samarbejde med underviseren givet feedback til de studerende på deres skriftlige arbejder i løbet af 1. semester.

Uddannelsesberetningen 2018 har affødt en handleplan for indsatser for studiet, som Peter Hobel kort omtalte. Derudover omtaltes forskellige nøgletal for uddannelsen. De fleste nøgletal er ”grønne”, dvs. at de er tilfredsstillende, dog er der udfordringer i forhold til studieintensitet. Flere undersøgelser peger på, at studerende på humanistiske uddannelser ikke har en arbejdsuge på 45 timer, hvilket de bør have. Der har været stor fokus på studieintensitet også på fakultetet, og det var teamet for dette års sommerseminar. **Vi har forsøgt at intensivere arbejdet med studieintensiteten ved at styrke studiegrupperne og ved at styrke de konkrete krav til, hvad studiegrupperne skal producere og fremlægge i undervisningen.**

Underviserne: I forbindelse med oprettelsen af uddannelsen i 2011 blev der afholdt en række symposier, hvor det blev diskuteret, hvilken betydning det har, at uddannelsen er en matrixuddannelse. Uddannelsen bærer præg af, at der tilknyttes forskere, der forsker i interkulturel pædagogik, men at der ikke er et egentligt forskningsprogram indenfor netop dette område. Vi er dog med i et stort 3-årigt projekt MiCREATE med 15 universiteter og NGO'er i 12 lande. Projektets mål er at forbedre integrationen af flygtninge- og indvandrerbørn gennem en børneorienteret tilgang. **Det er meget spændende og interessant og måske kan det danne et grundlag for et forskningsprogram.** Oprindeligt havde uddannelsen to linjer: én med arabisk og én med dansk som andetsprog. Som følge af dimensionering af uddannelsen blev det besluttet at sætte den ene linje med arabisk uddannelse i bero og dermed kun optage på dansk som andetsprog.

Optagelsestallet er nogenlunde stabilt, og vi har grønne tal for frafald – dog i 2019 er de gule, og vi arbejder på at finde årsagen. Også på gennemførelstiden er der grønne tal.

I 2018 gennemførte fakultetet en dimittendundersøgelse for bacheloruddannelsen. Vi ønskede bl.a. at finde ud af, om de studerende stoppede efter bacheloren og fik arbejde – og i givet fald hvilket, eller om de efterfølgende læste til kandidat. Selvom svarprocenten var relativt høj (46%) var populationen (63 respondenter) dog relativt lav og det er derfor lidt svært entydigt at udlede, hvorvidt de får job alene på baggrund af bacheloruddannelsen. Ca. 50% forsætter på en kandidatuddannelse. De stillingsbetegnelser som dimittenderne har, er meget varierende.

Underviserne kommer dels fra IKV og ISK. En mindre gruppe undervisere er særlig ansvarlige for udvikling af uddannelsen, og der er også fagansvarlige for hvert fag, der er ansvarlige for udviklingen af det enkelte fag. **Der afholdes møder mellem underviserne, idet der dog nok bør være flere møder, hvor undervisere fra begge institutter deltager.**

Gennemgang af uddannelsernes styrker, svagheder, muligheder og trusler ved eksterne eksperter

Einar Gylling Dørup indledte med en bemærkning om, at han havde taget udgangspunkt i Uddannelsesberetningen, der dog bærer præg af at være et internt arbejdsdokument. For at kunne danne sig et egentligt overblik skal man sammenholde Uddannelsesberetningen og Nøgletallene. Trine Øland supplerede med et ønske om, at man næste gang tilkendegiver ved udlevering af materialet, at det er et internt arbejdsdokument.

Overordnet var det eksperternes opfattelse, at der var tre punkter, der kunne tages fat i:

- Matrixuddannelsen og undervisers sammensætning/forskningsdækning
- Sammenhæng / kompleksitet for uddannelsens profil og optag
- Studiemiljøundersøgelsen

Matrixuddannelsen og undervisers sammensætning/forskningsdækning:

Eksperterne gav udtryk for, at det var interessant at høre, hvordan uddannelsen løser udfordringen med lærerdækning/forskerdækning i en matrixuddannelse. Trine Øland spurgte ind til, hvordan det rent praktisk fungerer med at rekruttere undervisere til matrixuddannelsen, når der er flere forskningsgrupper på IKV, som umiddelbart virker meget spredt i forskningsfelter, og når der er to institutter indblandet. Laila Kjærbæk redegjorde for forskningsgrupperne på ISK. Faggruppen Sundhedskommunikation leverer undervisere til dansk som andetsprog og forsker bl.a. i sprogtilegnelse både hos børn, unge og voksne, både ved modersmål- og fremmedsprogstilegnelse. Peter Hobel nævnte, at det er undervisere fra eksisterende forskningsprogrammer, der bliver allokeret til uddannelsen. Der er altså ikke i et forskningsprogram, der har fokus på interkulturel pædagogik. Trine Øland kommenterede hertil, at uddannelsens titel Interkulturel Pædagogik og dansk som andetsprog indikerer, at det er mange forskningsområder samlet, så det giver mening med en matrixorganisation, hvor der kan inddrages forskere fra flere områder.

Peter Hobel konstaterede, at uddannelsen desværre er noget opdelt, og at det nok også skinner igennem blandt de studerende, men at man er klar over problemet og et samarbejde på tværs af grupperne er vigtigt. Prodekan Lars Grassmé Binderup tilføjede, at det vil være muligt at søge midler til udvikling af matrixuddannelserne. **Trine Øland pointerede vigtigheden af faglig udvikling og profilering af matrixuddannelsen.**

Einar Gylling Dørup indskød, at det er en kæmpe mulighed at kunne inddrage forskellige forskningsgrupper, men at det samtidig kan være en svaghed, for hvem har ansvaret for sammenhængen og helheden. Fra en studentervinkel kan det måske være svært at se den røde tråd i uddannelsen. Lea Myhre Andersen kunne nikke genkendende til problematikken i forbindelse med deres bachelorskrivning i forhold til spørgsmålet, om der skal inddrages noget fra begge dele af uddannelsen, og hvordan kobler man i så fald de to områder, eller om man kan vælge det ene område, hvis det er mest interessant? **Sharmila Maria Holmstrøm Juhlin tilføjede, at der i nogle evalueringer er tegn på at sammenhængen mellem de to dele mangler.** Lars Grassmé Binderup spurgte, om der var en overvægt af studerende, der skriver bachelorprojekter "på tværs", hertil kunne Laila Kjærbæk svare, at det var yderst sjældent, at ISK havde vejledt på bachelorprojekter på uddannelsen.

Laila Kjærbæk udtrykte ønske om at samarbejdet mellem de to dele af uddannelsen får et løft, så der skabes et fællesskab fra undervisersiden. Gro Helledatter Jacobsen tilsluttede sig.

Panelet diskuterede, hvilke konsekvenser der kan være i forbindelse med underviserdækning af en matrixuddannelse, manglende tilhørsforhold til uddannelsen, hvor det blev tydeligt, at samarbejde er nødvendigt, for at uddannelsen ikke bliver præget af undervisere, der enkeltvis kommer og leverer undervisning.

Sammenhæng og kompleksitet for uddannelsens profil og optag

Trine Øland finder, at vi har rigtig god mulighed for at profilere uddannelsen og også uddannelsens indhold bedre, end vi gør nu. Styrken ved uddannelsen er det gode tag i den særlige målgruppe for uddannelsen. Uddannelsens indhold retter sig perfekt til at arbejde med et flerkulturelt grundlag i forskellige velfærdsinstitutioner. Måske termen interkulturel pædagogik ikke er den bedste i denne sammenhæng. **Særligt pædagogikfagernes indhold måtte gerne indeholde lidt mere analytisk orientering om, hvad pædagogik er, fx nogle flere grundbegreber.** Der er meget mere struktur og analytiske orientering i kultur-fagene, og hvis det kan kombineres i de pædagogiske og kulturelle fag/discipliner ville det munde ud i en tydeligere base for uddannelsen.

Einar Gylling Dørup var enig i disse betragtninger og tilføjede, at der er stor forskel i niveauerne på Pædagogisk teori I og II i forhold til den tekstmæssige sværhedsgrad på I og II. Dette er også nævnt i flere undervisningsevalueringer. Gro tilføjede hertil, at dette har været diskuteret i undervisergruppen. **Einar Gylling Dørup efterlyste klarhed over, om undervisningen indeholder opgaver eller øvelser, så de studerende bliver klædt på i forhold til, om de skal ud i praktiske orienterede stillinger.**

Sharmila Maria Holmstrøm Juhlin tilføjede, at der i fx Dansk som andetsprog i institutionelle sammenhænge er pensum på højt niveau og oveni i købet en del på engelsk, som de studerende dog forholder sig udmærket til, **men hun savner en afklaring af, om uddannelsen er målrettet teoretiske kompetencer eller mere rettet mod praktiske kompetencer.** Det har bl.a. vist sig i forbindelse med eksamenssituationerne, at der har været endog meget stor spredning i niveau og karakterer blandt de studerende. Laila Kjærbæk indskød, at det også er hendes opfattelse, at der generelt er stor forskel på de studerendes niveau helt fra studiestarten, hvilket Gro Hellesdatter Jacobsen kunne oplyse, har været italesat blandt underviserne. **Det har desværre vist sig, at det nok er problematisk, at flere eksamener på uddannelsen har forskellige eksamensformer for ordinær og reeksamen, specielt hvor reeksamensformen er en fri hjemmeopgave.**

Peter Hobel konkluderede, at det er vigtigt i det videre arbejde med udvikling af uddannelsen at se på progressionen og eksamensformer, der sikrer, at de studerende kan det, de skal kunne. **Trine Øland anbefalede, at man på uddannelsen beslutter, hvilken teoriforståelse (hvilket perspektiv der ønskes), man arbejder ud fra og gennemfører den i de berørte fag.**

Lars Grassmé Binderup opsummerede indsatspunkter: **pensum er lidt spredt både på niveau samt på perspektiv og uddannelsen bør derfor genoverveje pensum i de nævnte fag.** Lars Grassmé Binderup nævnte samtidig, at der er en del studerende optaget med snit under 6,0. Senest var der i 2018 21 ud af 43 studerende med et snit under 6,0, hvilket må siges at være lavt. Frafaldet på årgangen er 0%, hvilket omvendt må siges at være yderst flot. Tidligere har der været flere med snit over 8, der er faldet fra. Det har dog senest ændret sig, så snittet på uddannelsen nu er 5,9 og snittet for dem, der falder fra er 5,4. Der er dog stor forskel på de forskellige årgange.

Der var i panelet enighed om, at der skal sættes ind overfor de studerende, der har svært ved at skrive opgaver; der har været iværksat flere gode tiltag, og der arbejdes yderligere med bl.a. skrivevejledere. Peter Hobel nævnte, at man har afholdt og allerede har planlagt til næste år igen at afholde et seminar i bachelorprojektskrivning. De studerende har på det tidspunkt fået vejledere og valgt emne og har lavet problemformulering. På seminaret laves nogle øvelser med de studerende efterfulgt af et oplæg fra SDU's karrierevejledningscenter.

Peter Hobel spurgte de eksterne eksperter, om de mener, at der er et bachelorarbejdsmarked for bachelorer med IKP. Sharmila Maria Holmstrøm Juhlin svarede, at hun ser det mest som en teoretisk uddannelse, dog med et praktisk element. Vekselvirkningen mellem at være ude og snuse til det praktiske og så hjem og se på teorierne fungerer ofte meget fint, men der er udfordringer i nogle fag. De dygtige studerende vil kunne klare at arbejde som pædagogiske konsulenter, men hun er mere i tvivl om, hvordan svagere studerende vil kunne klare sig som pædagogiske konsulenter. **Einar Gylling Dørup tilføjede, at selvom det er en universitetsuddannelse, er det vigtigt at både undervisere og studerende tænker over, hvordan teorien kan omsættes til det praktiske arbejde på arbejdsmarkedet. Det er en udfordring, at der ikke ligger et erhverv, der hedder interkulturel pædagogik.** Gro Hellesdatter Jacobsen pointerede vigtigheden af at synliggøre forskellen på en pædagoguddannelse og så bacheloruddannelsen i Interkulturel Pædagogik og dansk som andetsprog. Der er en stor forskel, som måske ikke er synlig for studerende og eventuelle aftagere. Hertil svarede Trine Øland, at det måske er korrekt, at der er forskelle i uddannelserne, men at akademikere efter endt universitetsuddannelse kommer ud og skal fungere som praktikere.

Laila Kjærbæk problematiserede, at der ikke er en kandidatuddannelse i direkte forlængelse af bacheloren; de skal næsten læse 'noget andet', hvis de ønsker at tage en kandidatuddannelse. Hertil svarede Peter Hobel, at der er mange kandidatuddannelser, der ligger i naturlig forlængelse af både pædagogik- og kultursiden af uddannelser, men ingen der ligger i naturlig forlængelse af sprogsiden. De har retskrav på Kandidatuddannelsen i Pædagogik på SDU. **Panelet anbefaler at se på muligheder for at tilpasse kandidatuddannelsen i Pædagogik, fx en form for et sidefags element eller et tilvalg i flersprogstilegnelse, så der kommer en naturlig kandidatuddannelse i forlængelse af bacheloruddannelsen.** Hertil tilføjede Einar Gylling Dørup, at det næsten er en nødvendighed med en kandidatuddannelse for at kunne få et job som konsulent.

Studiemiljøundersøgelsen

Trine Øland pegede på, at materialet til Studiemiljøundersøgelsen foruden bacheloruddannelsen i Interkulturel Pædagogik og dansk som andetsprog også omhandler Kandidatuddannelsen i Pædagogik og spurgte ind til de krænkelser, som Peter Hobel tidligere havde nævnt. Peter Hobel oplyste, at der desværre ikke har været konkrete angivelser af hvilke krænkelser, der er tale om, og at der er sendt information ud til undervisergruppen om, hvordan de skal forholde sig fremadrettet.

Peter Hobel pointerede, at det er vigtigt, at de studerende, der oplever krænkelser, også oplyses om, hvor og hvordan de skal gå videre med en klage.

Selvom undersøgelsen viser, at de studerende ikke føler, at de er repræsenteret i råd, nævn og udvalg, har de studerende samtidig ikke været villige til at stille op til valg til studienævnet. Der har dog i år været opstillet én studerende fra bacheloruddannelsen i Interkulturel Pædagogik og dansk som andetsprog, som er blevet valgt til studienævnet. **Det blev foreslået, at der gøres en større indsats for at få de studerende engageret i bl.a. foredragsforeningen Paideia, fagrådsarbejde samt andre faglige og sociale arrangementer – også gerne på tværs af bachelor og kandidatuddannelsen i Pædagogik.**

Lea Myhre Andersen efterlyser bedre muligheder for dels at komme i projektorienteret forløb og på udlandsophold. Peter Hobel oplyste hertil, at der er muligheder for begge dele på uddannelsen. Det projektorienterede forløb er forholdsvist uproblematisk, dog skal de studerende selv finde praktikstedet. Inter-

nationalisering er dog en større udfordring særligt i forhold til det strukturelle i uddannelsen. Udfordringen ligger i at finde et universitet, der har institutter og uddannelser, der dækker både det pædagogiske og det sproglige i uddannelsen, og der er pt ingen samarbejdsaftaler på universitetet, der vil kunne benyttes. **Det er derfor klart et indsatsområde, at der bliver arbejdet på udvekslingsaftaler – særligt med nordiske universiteter.**

Opsamling og afrunding

Afsluttende kommentarer fra de eksterne eksperter

Jamilla bemærkede afslutningsvis, at det er værd at bemærke, at de studerende har udtrykt generel tilfredshed med undervisningen og underviserne.

Prodekan Lars Grassmé Binderup takkede til sidst for de mange brugbare input og konkrete anbefalinger, som der både kan og skal arbejdes videre med.